

Smaklig
måltid!

Patientmatsmeny

Flexibla måltider för patientens bästa!

Delårsrapport 2 2023

Kost

Inledning, aktuellt och på gång

Delår 2 2023

Digital Meny och Måltidsbeställning är nu breddinfört i Region Västmanland. Arbetet har gått bra och ett mycket framgångsrikt projekt har slutförts.

Perioden januari till och med augusti har varit svår att parera med bland annat kraftigt stigande livsmedelspriser, inflation och ökade lönekostnader.

Den stora prisökningen av livsmedel är en stor del av Kosts negativa prognos. Trots det finns ljusglimtar: Senaste prisändringen från leverantör visar att livsmedelspriserna stagnerar och i vissa varugrupper så som mejeri sänks priset.

Kost har arbetat framgångsrikt med att sänka råvarukostnaden samt minska andelen CO2e i nya menyn som startar i mitten av oktober. Andelen inköp av svenska animalier har ökat. Transportkostnaderna har minskat med cirka 1,3 mnkr jämfört med samma period förra året.

Den totala sjukfrånvaron har gått ner med 1,4 procentenheter jämfört med samma period förra året.

Insats med hjälp av Regionhälsan har gjorts i MHUB där gruppen är liten och sjukfrånvaron är hög. Målet har varit att få samman gruppen och få varje medarbetare att känna sig betydelsefull. Insatsen har medverkat till att sänka sjukfrånvaron.

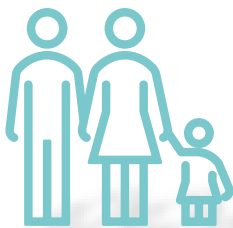
Alla insatser gör att prognostiserade negativa resultatet har minskat med ca 1 mnkr.

Prognos – 2 mnkr

Åtgärder

Indikator	Mål 2023	utfall ack.	status	trend
				-
				-
				-

Ett välmående Västmanland

Åtgärd	Tidplan	Ansvarig	Status	Kommentar
Bidra till hälsofrämjande insatser som leder till förbättrat hälsoläge i länet. (Uppdrag 7)	2023-2025	Kost		
K 1. Bibehålla en god nutrition för patienter vid hemgång.	2023			
Kost ska verka för att bidra till att bibehålla en god nutrition vid hemgång för patienter i riskzon, genom att initiera en handlingsplan för detta i samverkan med Nära vård samt HSF	2023-2025 Initieras 2023			Kost har initierat frågan tillsammans med HSF om eventuell handlingsplan och uppdrag om att bibehålla en god nutrition vid hemgång för patienter i riskzon. Ett fortsatt arbete under 2024 innebär fördjupat samarbete med HSF. Kost undersöker även samverkansmöjlighet med kommunerna.

Åtgärder

Indikator	Mål 2023	utfall mån	status	trend
NKI (Nöjd kund-index)	Ökande			

En effektiv verksamhet av god kvalitet

Åtgärd	Tidplan	Ansvarig	Status	Kommentar
Utveckla kunddialogen på flera nivåer för att fånga behov och involvera användare (Mål)				
K2. Patienterna ska vara fortsatt nöjda med patientmaten	2023-2025	Kost		
Skapa ett strategiskt samverkansforum för patientmat i Västmanland.	2023			Ansvaret för nutritionsvård, mat och måltider på övergripande nivå är otydligt och har gjort det svårt att få till ett forum. Initiativ har tagits från Kost men funnits vissa svårigheter att se vilken befattning som ska vara motpart i strategiska måltidsfrågor inom hälso- och sjukvårdsförvaltningen. Kost kommer fortsätta arbeta för att hitta bra och effektiva kommunikationsvägar och forum i frågor som gäller mat och måltider.
Förankra och implementera riktlinjen för måltidens betydelse i vården.	2023			Flera åtgärder har genomförts bl.a. genom en digital utbildning och information om riktlinjen i olika forum. Fler aktiviteter under 2024 kommer att ske för att fortsätta implementera riktlinjen för måltidens betydelse i vården.
Genomföra, analysera och följa upp patientmatsenkät.	2023-2025			Patientmatsenkäten för 2023 är planerad att genomföras i slutet av oktober eller början av november efter menybytet. Planering och översyn av frågorna i enkäten pågår inom Kost och tillsammans med Region Uppsala. Under första halvåret har resultatet från 2022 års enkät analyserats och informerats om. Resultatet är bra generellt men vi kan se att insatser kan behövas för patienter med låg aptit och vårdtid över 14 dagar. Detta tas med i planering för kommande utveckling

Åtgärder

Indikator	Mål 2023	utfall mån	status	trend
NKI (Nöjd kund-index)	Ökande			

En effektiv verksamhet av god kvalitet

Åtgärd	Tidplan	Ansvarig	Status	Kommentar
Verksamheterna ska vara delaktiga och involverade i arbetet med nära vård och hälso- och sjukvårdens strategiska utveckling som innebär förändrade behov av lokaler, byggnader och servicerelaterade tjänster. (Uppdrag 15, 18, 20)	2023-2025			
K 1. Bibehålla en god nutrition för patienter vid hemgång.	2023			
Kost ska verka för att bidra till att bibehålla en god nutrition vid hemgång för patienter i riskzon, genom att initiera en handlingsplan för detta i samverkan med Nära vård samt HSF	2023-2025 Initieras 2023			Kost har initierat frågan tillsammans med HSF om eventuell handlingsplan och uppdrag om att bibehålla en god nutrition vid hemgång för patienter i riskzon. Ett fortsatt arbete under 2024 innebär fördjupat samarbete med HSF. Kost undersöker även samverkansmöjlighet med kommunerna

Åtgärder

Indikator	Mål 2023	utfall mån	status	trend
NKI (Nöjd kund-index)	Ökande			

En effektiv verksamhet av god kvalitet

Åtgärd	Tidplan	Ansvarig	Status	Kommentar
Med kunden i fokus, förbättra och effektivisera förvaltningsinterna arbetssätt/processer och tjänster för att uppnå ökad effektivitet, minskad administration och dämpad kostnadsutveckling. (Uppdrag 28, 29)	2023-2025			
Etablera patientmatsprocessen inom RV som en del av vårdnära stöd	2023-2025			Patientmatsprocessen omfattar flera verksamheter och professioner. Fokus under året har hittills varit att identifiera behov av funktioner i processteamet och att knyta dem till ett tänkt team. Patientmatsprocessen har nära koppling till nutritionsvårdsprocessen och behöver samordnas med den. Ansvar och styrning för nutritionsfrågor är inte helt tydlig inom Region Västmanland vilket gör det svårare att hitta representanter från hälso- och sjukvården, men arbetet har gått framåt och vissa kontakter har etablerats. Vi ser samordningsvinster med HSF Region Västmanlands projekt "Utveckla arbetssätt och säkra kompetens" där flödena på vårdavdelningen kommer genomlysas, vilket kommer ge möjlighet att definiera delar av patientmatsprocessen bättre.

Åtgärder

Indikator	Mål 2023	utfall mån	status	trend
Antal arbetsprocesser eller materialflöden som utvecklats till mer cirkulära	Ökande			
Andel ärenden till politik som rör barn där prövningar av barnets bästa (PBB) genomförts	Ökande			
Totalt tjänsteresor och transporter CO2	Minskande			
Antal kemikalier på utfasningslistorna	Minskande			

En effektiv verksamhet av god kvalitet

Åtgärd	Tidplan	Ansvarig	Status	Kommentar
I samverkan med säkerhetsenheten ta fram mål för regionens uthållighet och arbeta för att höja regionens robusthet och säkerhet samt öka förmågan att hantera särskilda händelser och förebygga framtida bristsituationer. (Uppdrag 25)	2023-2025	Kost		
K 5. Kost ska vara robusta och resilienta i händelse av en allvarlig störning. (RF 22, U 4)				
Försörjningsplan för måltider och livsmedel	2023			Uppstartat och arbetet följer plan. Planerat klart dec 2023
Presentation av planeringsförutsättningar för beredskap vid allvarlig störning	2023			Arbete pågår. Beräknas vara klart 2024
Samarbeta med Västerås stad för ökad robusthet.	2023-2025			Dialog med Västerås stad har påbörjats under året. Frågan om samverkan är komplex och fokus har skiftat till hur vi kan samverka inom länet för att stärka robustheten. Som ett led i det genomförs en länsgemensam dag om beredskap inom måltider i september.

Åtgärder

Indikator	Mål 2023	utfall mån	status	trend
Antal arbetsprocesser eller materialflöden som utvecklats till mer cirkulära	Ökande	1		Oförändrad
Andel ärenden till politik som rör barn där prövningar av barnets bästa (PBB) genomförts	Ökande	N/A		Oförändrad
Totalt tjänsteresor och transporter CO2	Minskande			
Antal kemikalier på utfasningslistorna	Minskande			

En effektiv verksamhet av god kvalitet

Åtgärd	Tidplan	Ansvarig	Status	Kommentar
K 4. Kost ska bedriva ett kontinuerligt hållbarhetsarbete enligt Region Västmanlands hållbarhetsprogram genom att:	2023-2025	Kost		
Aktivt arbeta för att sänka andelen CO2e i menyns rätter och inköp av livsmedel.				Ny meny i oktober där genomsnittet för koldioxidekvivalenter minskar från 0,69 till 0,67 för varmrätter.
Verka för en positiv påverkan gällande biologisk mångfald och en giftfri miljö vid användning av och förbrukning av livsmedel, produkter och material.				Kost arbetar aktivt med hållbar kravställan på livsmedel i alla livsmedelsupphandlingar.
All plast av ren polyeten ska vara cirkulär.				Flexilådorna som används är cirkulära. Utredning pågår hur mycket dessertförpackningarna behöver rengöras för att kunna säljas för återanvändning. Arbeta med att se över hur matlådor och förpackningar för smårätter och sidosallad kan göras cirkulära kommer fortsätta under 2024
Prioritera egenskaper i upphandling av livsmedel som matchar svenska ekologiska livsmedel enligt beslutad prioriteringsordning.				Kost arbetar aktivt med hållbar kravställan på livsmedel i alla livsmedelsupphandlingar.
Våra styrande dokument, så som riktlinjer och meny, är tillgängliga för många, även för de som behöver ta in information på annat sätt än via text och svenska språket,				Menyn finns tillgänglig digitalt med bilder, samt på olika språk.

Åtgärder

Indikator	Mål 2023	utfall mån	status	trend
Antal arbetsprocesser eller materialflöden som utvecklats till mer cirkulära	Ökande			
Andel ärenden till politik som rör barn där prövningar av barnets bästa (PBB) genomförts	Ökande			
Totalt tjänsteresor och transporter CO2	Minskande			
Antal kemikalier på utfasningslistorna	Minskande			

En effektiv verksamhet av god kvalitet

Åtgärd	Tidplan	Ansvarig	Status	Kommentar
K 4. Kost ska bedriva ett kontinuerligt hållbarhetsarbete enligt Region Västmanlands hållbarhetsprogram genom att: Alla ska ha möjlighet att påverka utbudet i menyn och delta i utvärderingen av vår kvalitet.	2023-2025	Kost		 Tillsammans med Region Uppsala har Kost identifierat behov av att kunna samla in synpunkter på måltider, utbud och meny på fler sätt än genom patientmatsenkäten. Under hösten 2023 kommer Kost arbeta vidare med metod och genomförande under 2024.
Främja regional matproduktion genom att bland annat öka andelen lokalproducerad och svensk mat. (Uppdrag 32)	2023-2025	Kost		Svensk mat är prioriterad i alla livsmedelsupphandlingar. 81 % svenska animalier jan-aug 2023 Jämfört med 76 % 2018. Genomsnittet i Sveriges regioner ligger på 65 %

Åtgärder

Indikator	Mål 2023	utfall mån	status	trend
Antal arbetsprocesser eller materialflöden som utvecklats till mer cirkulära	Ökande			
Andel ärenden till politik som rör barn där prövningar av barnets bästa (PBB) genomförts	Ökande			
Totalt tjänsteresor och transporter CO2	Minskande			
Antal kemikalier på utfasningslistorna	Minskande			

En effektiv verksamhet av god kvalitet

Åtgärd	Tidplan	Ansvarig	Status	Kommentar
Tillämpa modellen för effekthemtagning vid investeringar och i samband med nya arbetssätt. Effekthemtagningar ska realiseras och redovisas. (Uppdrag 35)	2023-2025	Kost		
K 6. Fortsätta arbetet med digitalisering av meny och beställning				
Slutföra införande av DMM i Region Västmanland				Breddinförande av DMM på sjukhusen i Västmanland är genomfört och alla vårdavdelningar använder DMM.
Förstudie införande DMM i Region Uppsala				Region Uppsala har startat ett projekt för förstudie och pilot för införande av DMM på Akademiska sjukhuset och Närvårdsavdelningarna. Kost deltar i projektgruppen.
Översyn av menyutvecklingsprocessen utifrån förändrade förutsättningar				Översyn av processen pågår. Arbetet fortsätter under 2024

Åtgärder

Indikator	Mål 2023	utfall mån	status	trend
Antal arbetsprocesser eller materialflöden som utvecklats till mer cirkulära	Ökande			
Andel ärenden till politik som rör barn där prövningar av barnets bästa (PBB) genomförts	Ökande			
Totalt tjänsteresor och transporter CO2	Minskande			
Antal kemikalier på utfasningslistorna	Minskande			

En effektiv verksamhet av god kvalitet

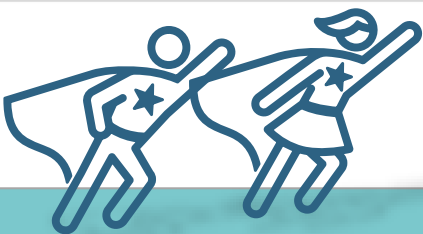

Åtgärd	Tidplan	Ansvarig	Status	Kommentar
Arbeta för att öka den externa försäljningen inom regionens restauranger, caféer samt verka för ökat samarbete med offentliga aktörer. (Uppdrag 30)	2023-2025	Kost		
K 7. Kost ska upprätta en plan för att etablera nya kontakter och öka/bibehålla sina intäkter och sin produktion.				
Initiera samarbeten med närliggande kommuner				Nätverk startas i oktober med andra offentliga måltidsenheter i Västmanland. Det kommer att ge förutsättningar att diskutera samarbete kring produktion.

Åtgärder

Indikator	Mål 2023	utfall ack.	status	trend
HME	77			
Sjukfrånvaro	2023: 7% 2024: 6,8% 2025: 5,9%			
Prestationsnivå	70			

Stolta och engagerade medarbetare och uppdragstagare

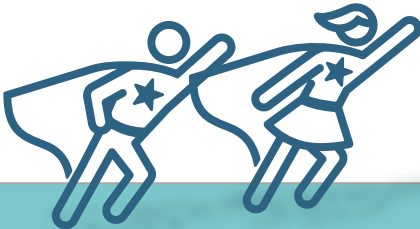

Åtgärd	Tidplan	Ansvarig	Status	Kommentar
Arbeta med vad ”attraktiv arbetsgivare” innebär inom förvaltningens olika verksamheter i syfte att behålla och utveckla medarbetare. (Mål)	2023-2025	Kost		Enkätundersökning genomfördes under våren. Resultatet kommer analyseras under hösten och utifrån det genomförs åtgärder.
Genomföra förvaltningsövergripande handlingsplan för att minska sjukfrånvaro och fortsätta arbetet med riktat stöd till arbetsplatser med risk för hög sjukfrånvaro (ROA) (Uppdrag 36)	2023-2025	Kost		Inom Kost sker riktat stöd till den enhet, av fyra, som har behov. Se kommentar om sjukfrånvaro i MHUB
K 8. Minska sjukfrånvaron till 6%	2023-2025			
Bibehålla låg sjukfrånvaro i Sveaköket samt Knutpunkten				Aktiv dialog på APT Ha aktiv kontakt med medarbetaren redan i början av sjukskrivning

Åtgärder

Indikator	Mål 2023	utfall ack.	status	trend
HME	77			
Sjukfrånvaro	2023: 7% 2024: 6,8% 2025: 5,9%			
Prestationsnivå	70			

Stolta och engagerade medarbetare och uppdragstagare

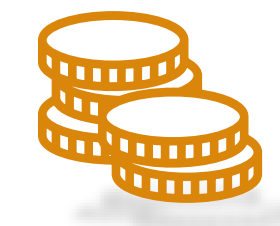

Åtgärd	Tidplan	Ansvarig	Status	Kommentar
Upprätta plan för att sänka sjukfrånvaron i MHUB				Det finns en plan för att minska sjukfrånvaron. Åtgärder för sänkt korttidsfrånvaro har gett effekter. Den totala sjukfrånvaron påverkas dock av långtidssjukskrivningar som varit svåra att påverka. Enhetschef följer aktivt upp sjukfrånvaro och arbetar förebyggande tillsammans med medarbetare
K 9. Stärka medarbetarskapet och ledarskapet.				
Alla medarbetare ska genomföra programmet för aktivt medarbetarskap				Alla enheter har genomfört programmet
Planera kompetensförsörjning för chefer utifrån genomförd kartläggning				Kompetensplan för chefer har upprättats

Åtgärder

Indikator	Mål 2023	utfall ack.	status	trend
Prognos/ekonomiskt resultat	0 mnkr	-1,9 mnkr		negativ

En stark och uthållig ekonomi

Åtgärd

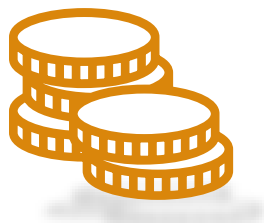
Tidplan Ek effekt Ansvarig Status Kommentar

Vidta åtgärder vid avvikelse från budget (Mål)	2023-2025		Kost		
K 10. Kost ska utveckla kostnadsmedvetenheten.					
Utveckla och använda kalkylmall som gör det enklare att förutse hur förändringar påverkar verksamheten.					Kalkylmall håller på att utvecklas med stöd av controller.

Åtgärder

Indikator	Mål 2023	utfall ack.	status	trend
Prognos/ekonomiskt resultat	0 mnkr	-1,9 mnkr		negativ

En stark och uthållig ekonomi

Åtgärd	Tidplan		Ek effekt	Ansvarig	Status	Kommentar
Vidta åtgärder vid avvikelse från budget (Mål)	2023-2025			Kost		Kost vidtar åtgärder i menyplanering och för generell kostnadsmedvetenhet
K 10. Kost ska utveckla kostnadsmedvetenheten.						
Anpassa råvarukostnad i patientmatsmenyn för att sänka livsmedelskostnaden.						I menyn som börjar gälla i oktober har den genomsnittliga råvarukostnaden för varmrätter minskat med 1,42kr/portion
Göra ekonomiskt kloka och hållbara livsmedelsval i patientmenyn samt livsmedelslistan						I menyn som börjar gälla i oktober ökar andel ekologiska råvaror från 42% till 48%. Genomsnittet för koldioxidekvivalenter minskar från 0,69 till 0,67 för varmrätter. Detta samtidigt som råvarukostnaden minskar.

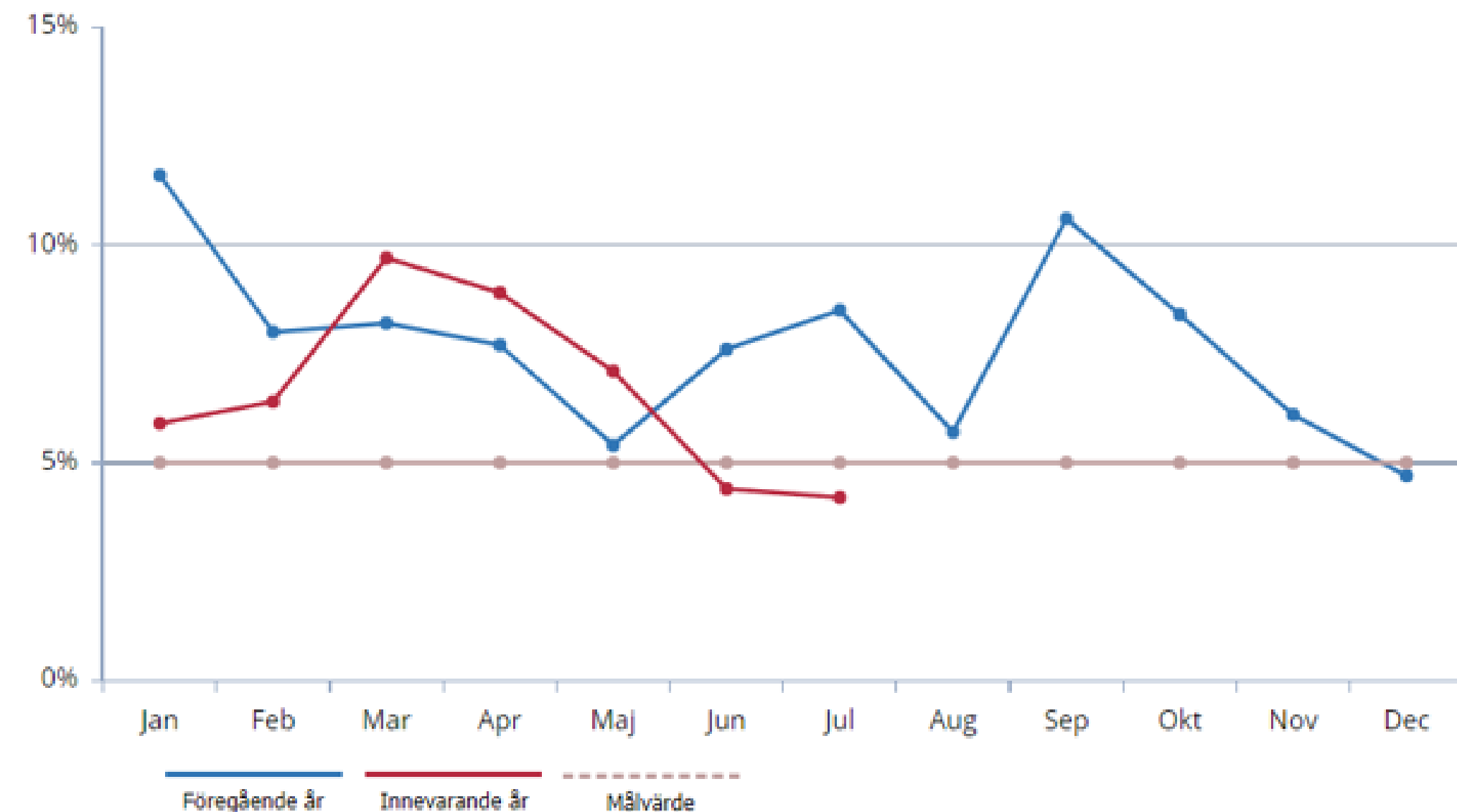
Sjukfrånvaro - Kost

	Föregående År	Innevarande År
Total sjukfrånvaro	8,1	6,7
- varav dag 1-14	4,9	2,4
- varav dag 15-90	0,5	1,3
- varav dag 91-365	0,0	0,6
- varav dag 366-	2,7	2,4
Män	11,7	11,2
Kvinnor	5,6	2,7
Anställda -29 år	5,4	0,0
Anställda 30-49 år	5,7	5,0
Anställda 50 år-	13,7	9,9

Analys/Åtgärder

- Minska sjukfrånvaron i MHUB. Insats tillsammans med Regionhälsan som innebar att belysa allas betydelse i arbetsgruppen.
- Utbildningsinsats i hela FSF "Aktivt medarbetarskap " som stärker medarbetarskapet och betydelsen av att alla medarbetares insats tillsammans gör skillnad.

Sjukfrånvaro per månad

Arbetad tid - Kost

	Innevarande År	Föregående År	Förändring	Förändring %
Utförd arbetstid egen personal	48 870	45 305	3 564	7,87
- varav övertid/mertid	282	371	-89	-23,91
- varav timavlönade	9 005	11 676	-2 671	-22,87
Utförd arbetstid resursenheten	0	0	0	0,00
Utförd arbetstid externt inhyrd personal (baserat på kostnad)	0	0	0	0,00
Justering för jmf. mellan åren - fler eller färre arbetsdagar (mån-fre)	0	0	0	0,00
Justering för jmf. mellan åren - en extra dag i februari vid skottår (arb med schema)	0	0	0	0,00
Arbetad tid inkl jour/beredskap	48 870	45 305	3 564	7,87
Avdrag arbetad tid under jour/beredskap	0	0	0	0,00
Arbetad tid exkl jour/beredskap	48 870	45 305	3 564	7,87
Antal årsarbetare utifrån arbetad tid exkl jour/beredskap	49	45	4	7,87

Större förändringar

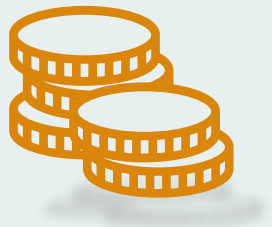
Arbetad tid har ökat motsvarande 4 årsarbetare. Förändringen förklaras framför allt av:

- Byte av ansvarsnummer för personal vid Knutpunkten har ändrats och redovisas nu under patientmat.
- Införandet av fleximatskonceptet i Uppsala har inte genererat förväntad personalminskning. Bland annat på grund av att all specialkost flyttade till Sveaköket.

Åtgärder

- Utbildningsinsats "Aktivt medarbetarskap" har haft positiv inverkan på arbetsgrupperna
- Bli mer medveten om hur en förändring i tillagnings och dukningsprocessen påverkar resurskraven genom kostnads kalkyl.

Ekonomi – Intäkts- och kostnadsutveckling

Intäkterna har ökat med 5,7 mnkr (7,5%) jämfört med föregående period

Kostnaderna har ökat med 6,9 mnkr (9,1%) jämfört med föregående period

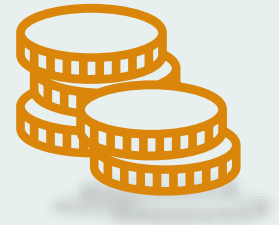
Intäkter:

- **Övriga intäkter (+1,7 mnkr):** Främst ökade OH-intäkter
- **Försäljning av material och varor (+4 mnkr):** Förklaras främst av ökad försäljning av livsmedel samt minskad försäljning av färdiglagad mat

Kostnader:

- **Personalkostnader (-1,8 mnkr):** Ökade lönekostnader inkl. PO.
- **Livsmedel och övriga råvaror (-8,4 mnkr):** Ökade kostnader för inköp av livsmedel till följd av ökad försäljning samt inflation.
- **Övriga kostnader i kkl 6+7 (+3,9 mnkr):** Förklaras främst av minskade transportkostnader samt uteblivna kostnader för packning av livsmedel till bageri.

Ekonomi – Prognos

PROGNOS -1,9 mnkr

Årsprognos jämfört med årsbudget

- **Intäkter:**

Försäljning av material och varor +12,7 mnkr

- **Kostnader:**

Livsmedel och övriga råvaror -13,4 mnkr

Personalkostnader -0,8 mnkr

Köks-, rengörings- och hygienmtrl -0,8 mnkr

Transportkostnader -0,5 mnkr

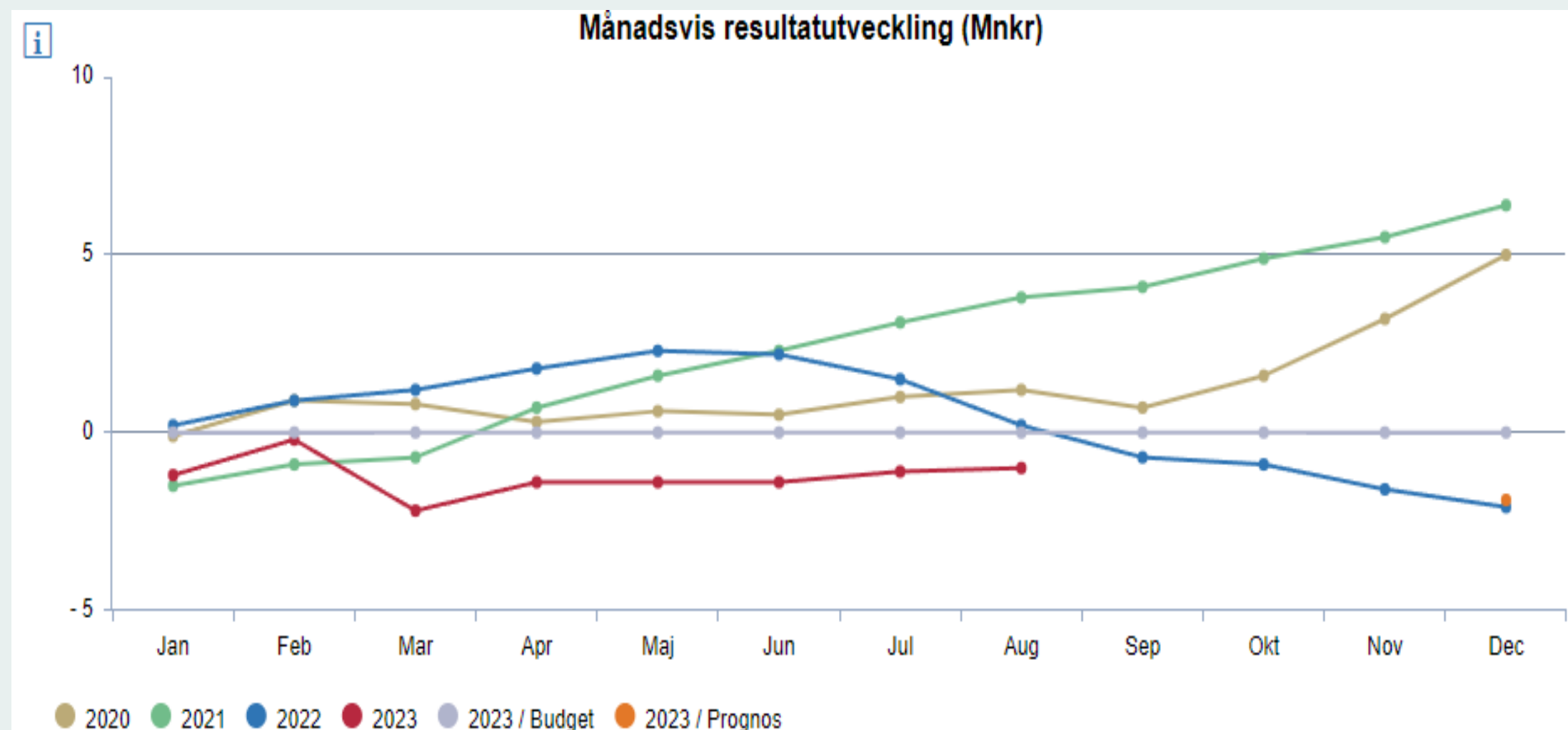
Utrangeringskostnader -0,5 mnkr

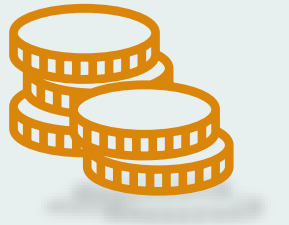
Åtgärder

- Beakta råvarukostnader i menyplanering

Osäkerheter

- Försäljningsutveckling
- Prisutveckling på förbrukningsmaterial
- Prisutveckling på livsmedel

UTVECKLING RESULTATENHETER

Resultatområde	Bokslut 2020	Bokslut 2021	Bokslut 2022	Prognos 2023
Gemensamma funktioner	-299,0	-244,0	-344,0	219,0
Tillagning SVEA	23 055,0	27 249,0	16 869,0	4 644,7
Distribution SVEA	894,0	-797,0	-1 468,0	3 454,9
MHUB	-18 619,0	-19 775,0	-17 142,0	-10 194,4
Summa Verksamheten	5 030,0	6 433,0	-2 085,0	-1 875,8

Kommentar prognos respektive resultatenhet

Gemensamma funktioner:

- Minskade personalkostnader

Tillagning SVEA

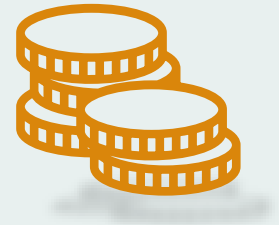
- Ökad försäljning av *material och varor*, ökade *personalkostnader*, ökade kostnader för *köks-, rengörings- och hygienmaterial* ökade inköpskostnader för *Livsmedel och övriga råvaror* samt ökade *transportkostnader*

Distribution SVEA

- Ökade intäkter avseende Försäljning av *material och varor*, ökade inköpskostnader för *Livsmedel och övriga råvaror*, minskade transportkostnader

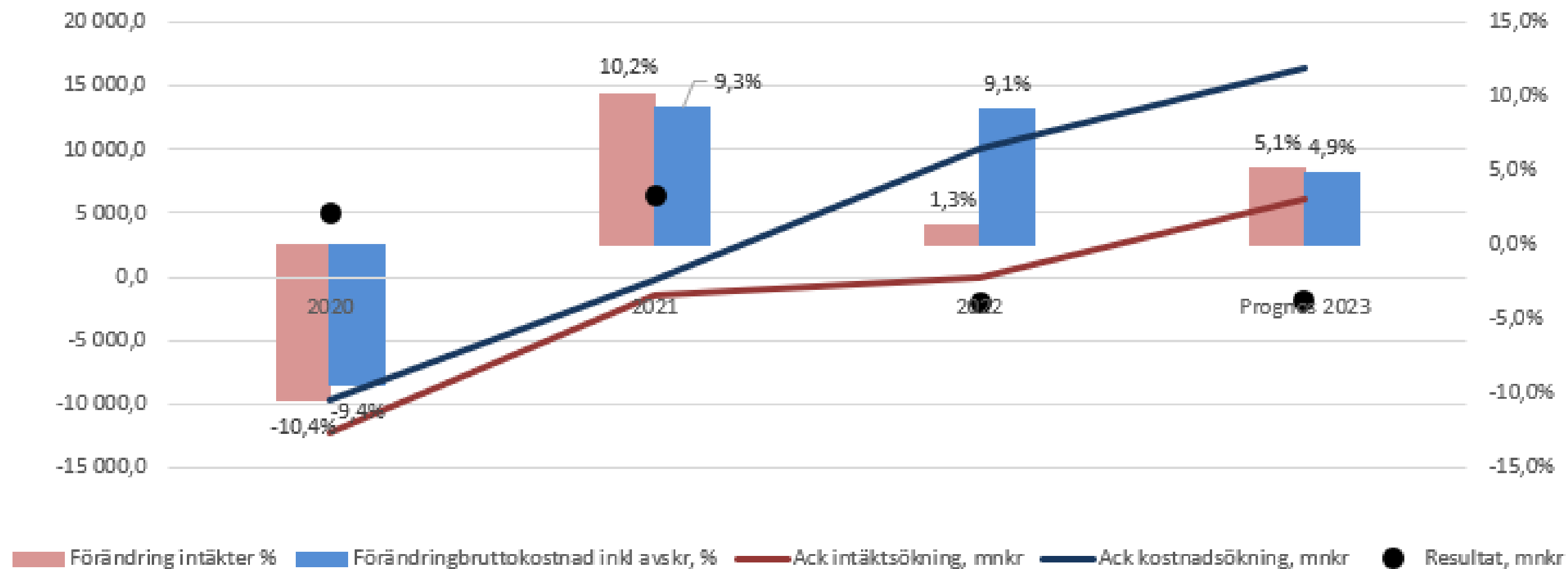
MHUB

- Minskade personalkostnader, minskade lokalkostnader, minskade avskrivningskostnader samt tillkomna utrangeringskostnader

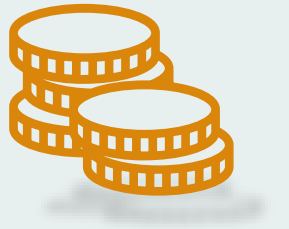

FÖRÄNDRING AV INTÄKTER OCH KOSTNADER

Förändring verksamhetens intäkter och kostnader

- Intäktsökningen på **5,1%** 2023 beror till störst del på Interna OH-intäkter, ökad försäljning av *livsmedel* samt minskad försäljning avseende *färdiglagad mat*.
- Kostnadsökningen på **4,9%** 2023 beror till störst del på ökade *personalkostnader*, ökade inköpskostnader avseende *livsmedel och övriga råvaror*, minskade *transportkostnader*, ökade *OH-kostnader* samt minskade *övriga kostnader* främst till följd av uteblivna kostnader avseende *packning av livsmedel till bageri*.

INVESTERINGAR

Investeringsprojekt <i>Belopp i mnkr</i>	Budget 2023 inkl överförda medel	Utfall	Prognos 2023
Ugnar	0,20	0	0,20
Köksutrustning	0,25	0	0,25
Avfallskvarnar	0,10	0	0,10
Mikrovågsugnar	0,15	0	0,15
Summa	0,70	0,00	0,70